

**PIERWSZY SYNOD
DIECEZJI OPOLSKIEJ
(2002-2005)**

STATUTY I ANEKSY

**Rozdział IX
DZIAŁALNOŚĆ CHARYTATYWNA W PARAFII**

376. Tajemnica Bożego Miłosierdzia stanowi źródło i cel posługi charytatywnej Kościoła (Ef. 2,4). Z niej czerpie natchnienie miłośnicy Kościoła wzgl. dem. maluczkich. Ona staje się inspiracją dla miłośniczek nawet nieprzyjaciół (k. 6,36).

Pierwsza gmina chrześcijańska w Jerozolimie stanowiła wspólnotę wiary, kultu Bożego i braterskiej miłości (Dz 2,44-47). Istnieje dzisiaj pilna potrzeba przywrócenia pierwotnej bliskości trzech żywotnych funkcji wspólnoty chrześcijańskiej: liturgii, martyrii i diakonii. Te trzy posłannictwa od samego początku tworzą w Kościele nierozdzielne jedno. Wypływają z tego samego źródła i nie mogą istnieć bez siebie. Ilustruj misję Kościoła wszystkich czasów. Kościół który chciałby tylko głosić słowo Boże i sprawować sakramenty, nie byłby w pełni Kościołem Chrystusowym (DK 4-6).

Sobór Watykański II uczy, że Kościół cieszy się z podejmowanych przez innych przedsięwzięć, zatrzymuje dla siebie dzieła miłości jako swój obowiązek i niepozbywalne prawo (DA 8). Działalność charytatywna Kościoła powinna ogarniać swoim zasięgiem wszystkich bez względu na ludzi i wszystkie ich potrzeby. "Gdziekolwiek znajdują się ludzie, którym brak pokarmu i napoju, ubrania, mieszkania, lekarstw, pracy, owoce, środków do prowadzenia życia godnego człowieka, dręczeni przeciwnościami i chorobami, do wiadczajcy wygnania czy wiozienia, tam miłośnicza chrześcijańska winna ich szukać i znajdować, troskliwie pocieszać i wspierać" (DA 8). "(...) w ubogich i cierpiących Kościół odnajduje wizerunek swego ubogiego i cierpiącego Zbawiciela" (KK 8).

377. Synod uznaje głęboką potrzebę ożywienia posługi charytatywnej i przywrócenia jej należnego miejsca w działalności duszpasterskiej Kościoła opolskiego. Potrzeba ta wypływa zarówno ze stałej i bogatej tradycji Kościoła, jak i nowych możliwości prowadzenia pracy charytatywnej po 1989 roku.

Oprócz pozytywnych zmian, pojawiły się również nowe zjawiska: bezradność, bezrobocie, jaskrawych niesprawiedliwości i krzywd społecznych. U wielu ludzi do wiadczania te nie są wynikiem ich wolnego wyboru czy popełnionych błędów lecz narzuconego przemocą ci gu ostatnich wydarzeń. Spośród przeżywających trudnościami na szczególnie pomoc zasługują: dzieci, młodzież i starsi; chorzy i niepełnosprawni; bezrobotni i bezdomni; rodziny wielodzietne i samotnie wychowujący potomstwo.

Główny rozwój idei wolontariatu i instytucji użyteczności publicznej, skupiających ludzi o różnym profilu wiadczającym, skłania do określenia specyfiki posługi charytatywnej Kościoła i to samo ci kościelnych instytucji dobroczynnych. Synod pragnie wskazać istotne aspekty zaangażowania charytatywnego, które czerpie inspirację z Ewangelii Chrystusa.

Radości napawa fakt, że wiśkszość wspólnot parafialnych stara się zaradzać różnym formom ubóstwa. Istnieje jednak sporo parafii, które powinny podjąć konkretny program duszpasterskiej posługi miłosierdzia. Ramy tego programu wyznacza "wyobraźnia miłosierdzia", której przejawem jest zdolność bliżnim dla potrzebującego (*Novo millennio ineunte*, 50).

378. Synod postanawia, aby na terenie diecezji opolskiej w każdej parafii była dobrze zorganizowana postać charytatywna. Zgodnie z *Instrukcją Episkopatu Polski o pracy charytatywnej w parafiach*, obowiązek świadczenia miłosierdzia, na sposób wspólnotowy i w formie zorganizowanej, spoczywa na proboszczu i wiernych, i powinien być realizowany na terenie parafii przede wszystkim przez parafialny zespół Caritas. Obowiązki w każdej parafii działają parafialnego zespołu Caritas określa statut.

379. Wywodzi się i wezwanie do tworzenia parafialnych zespołów Caritas diecezja odnajduje w powołaniu przez apostołów współpracowników do rozdawania jałmużny (Dz 6,3). Instytucja Siedmiu, zwanych później diakonami, była pierwszą w dziejach Kościoła organizacją charytatywną. Tworzący ją ludzie winni byli cieszyć się dobrotą, pełnią Ducha Świętego i mędrością. Dobrymi, nieskazitelna reputacja diakonów miała gwarantować sprawiedliwy podział dóbr materialnych. Przymioty te winny i dzisiaj wyróżniać osoby zaproszone do pracy w parafialnych zespołach Caritas.

380. Dla usprawnienia postępi charytatywnej Synod zachęca do powołania stałych diakonów w naszej diecezji. Potrzeba ta zachodzi w związku z możliwością powierzenia im w Kościele troski o biednych i dzieła miłosierdzia. Przywrócenie tego stopnia postępi w praktyce pomogłoby zdynamizować działalność charytatywną i upodobnić wspólnoty chrześcijańskie do wspólnot z czasów apostołskich i urzeczywistnić pełny obraz hierarchicznej struktury Kościoła, składający się z biskupów, prezbiterów i diakonów.

381. Za zadanie wielkiej wagi Synod uważa również pozyskanie dzieci i młodzieży do aktywnego udziału w postępi miłosierdzia. "Niech młodzieży (...) coraz bardziej wzrastają w miłość, wychowani do ofiarnego życia, do gotowości, by stać się innym, przede wszystkim ubogim i chorym (...) W ten sposób zrozumieją, że życie jest *piękne*, kiedy staje się darem na wzór Jezusa" (*Pastores gregis*, 53).

Godnym polecenia dla dzieci i młodzieży jest działalność Szkolnych Kół Caritas, które posiadają własny regulamin.

382. Niektóre formy działalności charytatywnej w diecezji i w parafii wymagają wykwalifikowanych pracowników etatowych i dużych nakładów finansowych. Dotyczy to zwłaszcza licznych Stacji Opieki Caritas, gabinetów i ośrodków rehabilitacyjnych, hospicjów oraz wodoleczniczego ośrodka Sebastianum Silesiacum w Kamieniu Śląskim. Synod zaleca, aby tej działalności towarzyszyła szczególna troska pastoralna i stała się refleksją nad zasadami, które nią kierują, nad jej misją w Kościele oraz nad wizją wiary, która powinna ją ożywiać.

383. Synod sprzeciwia się działalności charytatywnej Kościoła opartej głównie na kryteriach ekonomicznych. Próby urynkowienia diakonii Kościoła spowodowałyby groźbę jej zsekularyzowania i dehumanizacji. Caritas Kościoła nie jest przedsięwzięciem komercyjnym ani działalnością gospodarczą. Jest świadectwem chrześcijańskiego życia, jest głoszeniem ewangelii i jest uobecnianiem miłosierdzia Boga.

Jednak Synod uznaje, że działalność charytatywna Kościoła, zwłaszcza systematyczna i strukturalna, wymaga zaplecza finansowego i materialnego. Kościelne jednostki organizacyjne, wykonujące działalność społecznie użyteczną, mają prawo otrzymywać środki finansowe w ramach zawartych umów. Współpraca z organami administracji publicznej i innymi partnerami winna się rozwijać, jednak z zachowaniem przez kościelne placówki własnej sobie tożsamości i autonomii. W sposób szczególny Synod zaleca dalszy rozwój i cię usprawnianie działalności licznych w diecezji Stacji Opieki Caritas.

384. W tym samym duchu, z zachowaniem chrześcijańskiego umiaru, należy postąpić wobec grona ofiarodawców i sponsorów. Oprócz już wypracowanych sposobów pozyskiwania środków na działalność charytatywną, odpowiedni rangą mogą być przywrócić okresowym zbiórkom po domach, prowadzonym przez wolontariuszy parafialnych zespołów Caritas. Zbiórki wymagają starannego i roztropnego przygotowania.

385. Synod jest ponadto przekonany, że dziełem miłosierdzia, bardziej od zaplecza finansowego i pomocy sponsorów, potrzebuje ducha modlitwy. Modlitwa wstawiennicza Kościoła, a zwłaszcza świadectwo cierpienia jego członków, stanowi szczególnie formę pomocy miłosierdzia. "Prosimy Was wszystkich, którzy cierpicie, abyście nas wspierali. Wiercie się w nas, którzy jesteśmy słabi, prosimy, abyście stawali się źródłem mocy dla Kościoła i dla ludzkości. W strasliwym zmaganiu się pomiędzy siłami dobra i zła, którego widownią jest nasz współczesny świat, niech przełamie Wasze cierpienie w jedno z Krzyżem Chrystusa" (*Salvifici doloris*, 31).

386. Posługa charytatywna Kościoła realizowana zarówno przez pojedynczych wiernych jak i na sposób wspólnotowy, zakorzeniona w Słowie Bożym i liturgii, a zwłaszcza w Eucharystii, pozostaje wciąż aktualnym i niezmiennym sposobem głoszenia i uobecniania miłosierdzia Bożego we współczesnym świecie. Wyrazem integralnie pojętego duszpasterstwa, obejmującego troskę o zdrowie duszy i ciała, stanowi liczne inicjatywy charytatywne realizowane w diecezji.